

Manuál pro čistý Malák

Zpráva z participace
s obyvateli

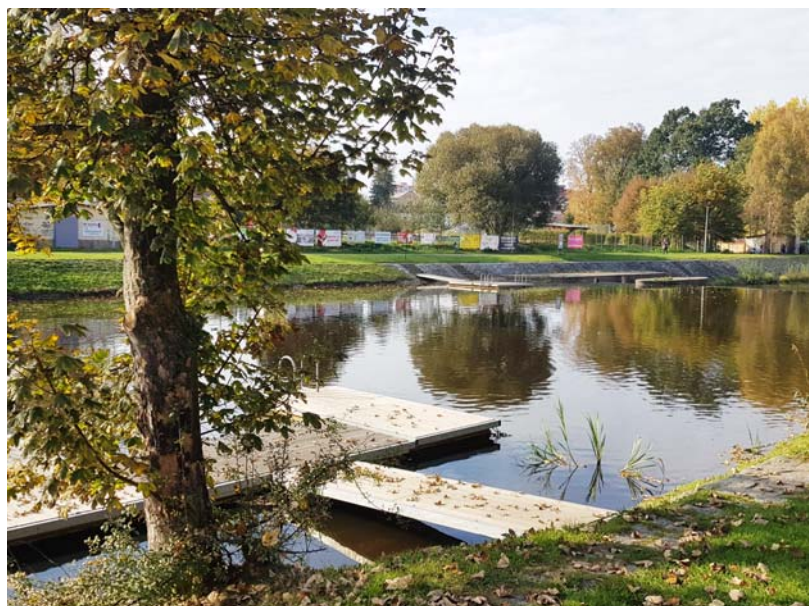
Co je manuál a jak projekt vznikl

Manuál pro čistý Malák je koncepční dokument, který má stanovit hlavní směry a limity rozvoje populární rekreační oblasti kolem řeky Malše v Českých Budějovicích sahající od Modrého mostu, přes Malý jez po Velký jez. Projekt vznikl skrze PRO Budějce - participativní rozpočet Českých Budějovic v roce 2021 z popudu místních obyvatel. Navrhovatelé ke svým cílům a motivacím říkají: "Rádi bychom území Maláku viděli čisté, bez vizuálního smogu jako jsou reklamní plachty, reklamní áčka a jiné nosiče. Architektonická, krajinářská studie či manuál by napověděly, jak k místu přistupovat, daly by správě území řád, náležitou péči a přinesly architektonickou kvalitu v případě nutných stavebních zásahů".

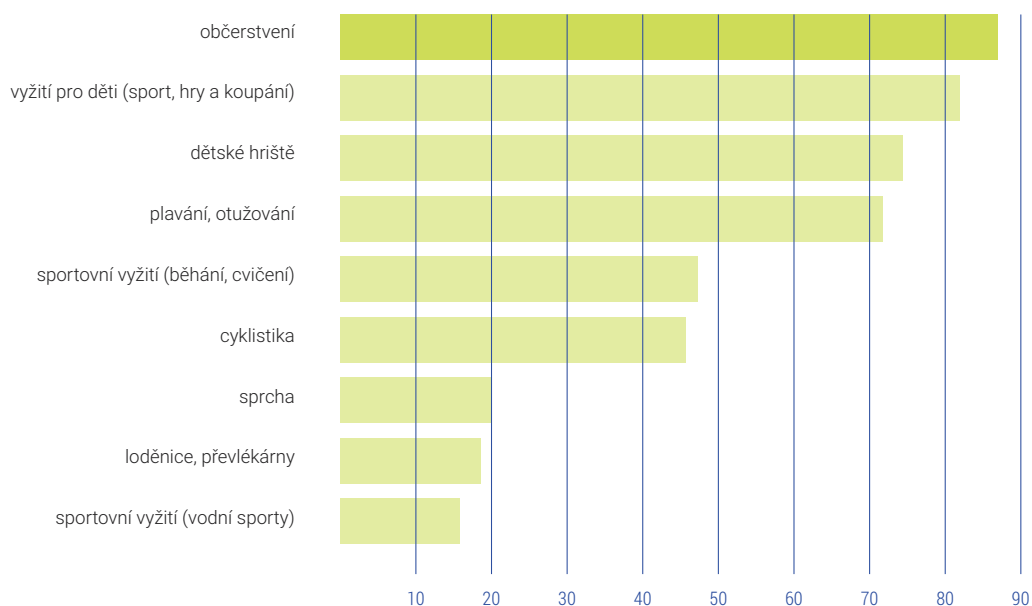
Útvar hlavního architekta na základě vypsání výběrového řízení vybral jako dodavatele architektonický Ateliér tečka, který se veřejným prostranstvím dlouhodobě úspěšně věnuje. Architekti z Tečky si jako dodavatele participace přizvali Ateliér pro veřejnou debatu, který je autorem tohoto dokumentu.

Postup participace a metoda

Pro zapojení obyvatel byla zvolena kombinace individuálních rozhovorů, veřejných setkání a elektronické ankety. Individuální polostrukturované rozhovory proběhly s předkladatelkou návrhu do participativního rozpočtu a se zástupkyní o. s. Hlavinda, s cílem poznat území v detailu, zjistit hlavní motivace obyvatel a kontextové informace. První veřejné setkání a anketa měly za cíl získat širokou škálu vjemů a podnětů a seřadit ji podle vnímaných priorit. O výsledky z této fáze Tečka opřela svůj prvotní návrh manuálu. Cílem druhého veřejného setkání bylo získat zpětnou vazbu a připomínky veřejnost k rozpracovanému manuálu, následně je zapracovat a dokončit dokument.

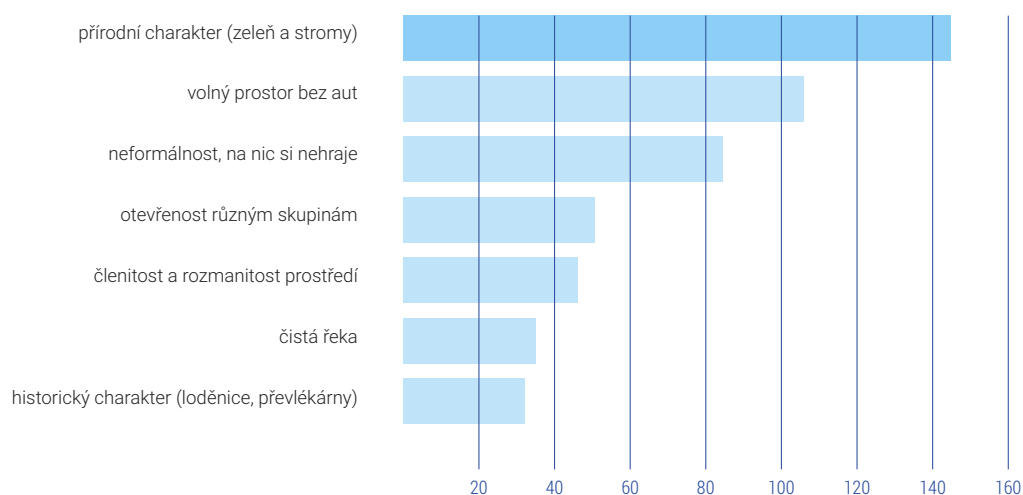

Jakých aktivit a vybavenosti si ceníte?

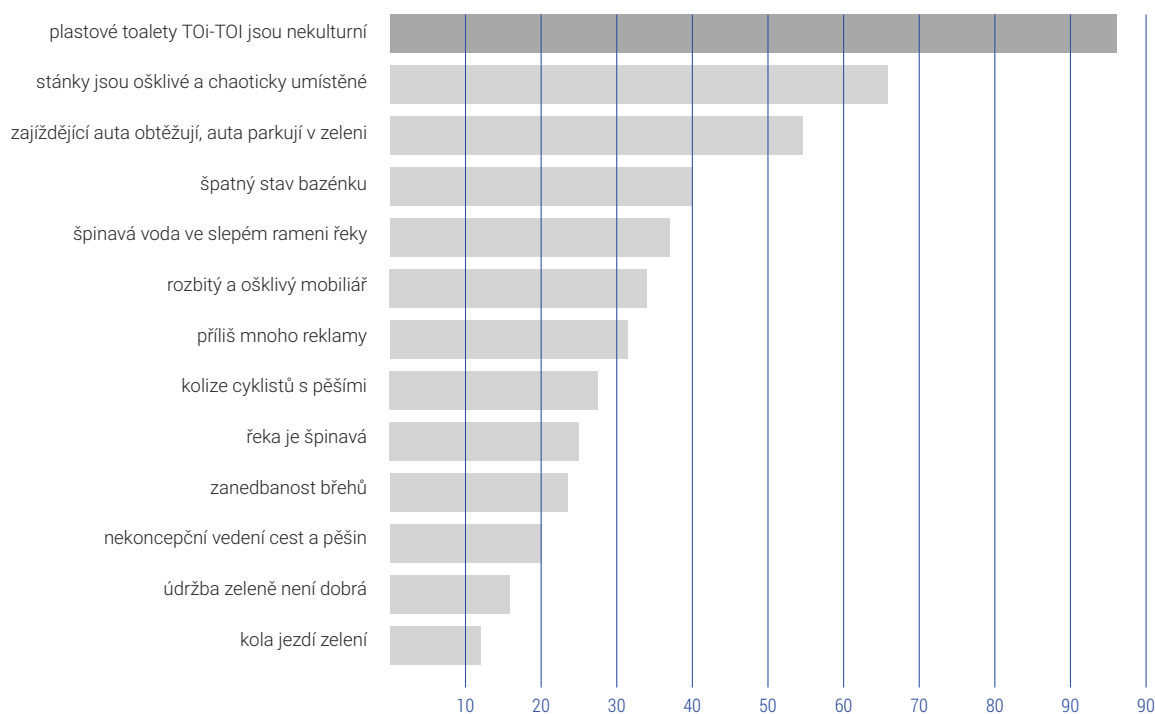
Z předem daných odpovědí si lidé nejvíce váží občerstvení, vyžití pro děti, dětského hřiště a plavání či otužování. V závěsu za nimi jsou sportovní aktivity, ať již běhání, cvičení či jízda na kole. Z volných odpovědí lidé oceňují, že prostředí umožňuje volné, nikoli přímo definované aktivity mezi stromy, na trávě či na březích - například posezení na dece, procházky, slunění se, venčení psů. Lidé si dále váží horolezecké stěny nebo čistých toalet.

Jaké jsou nejdůležitější vlastnosti Maláku?

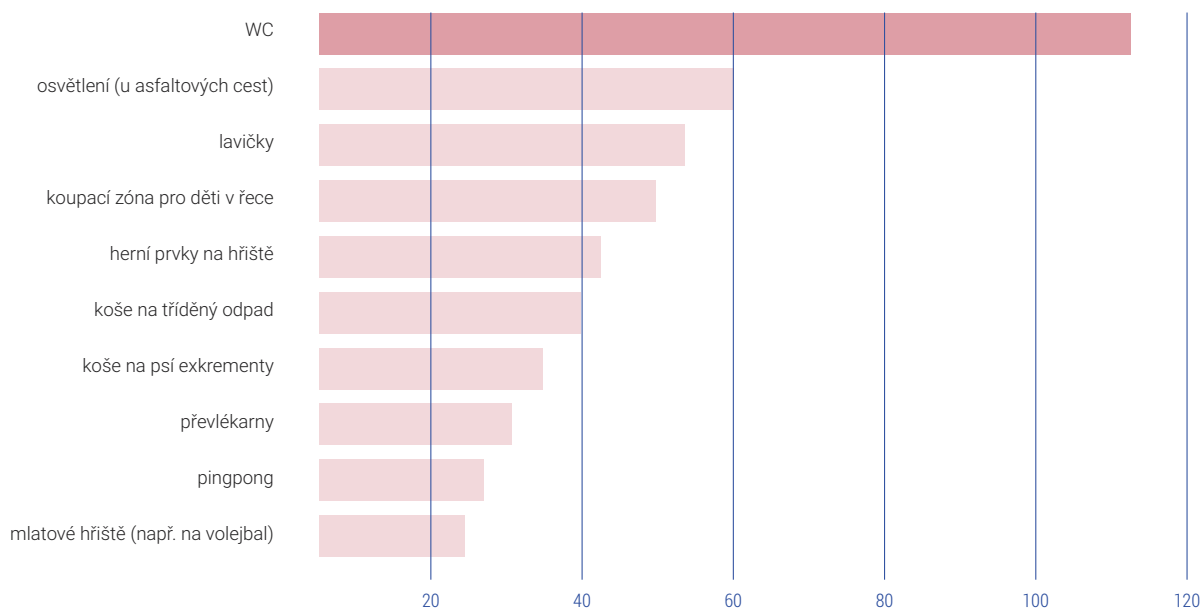
Nejvíce ceněná je dnes živelná příroda v centru města a skutečnost, že se jedná o prostor převážně bez aut. Z volných odpovědí plyne, že si lidé cení Maláka jako místa klidu a odpočinku a váží si dobré dostupnosti.

Co vám na Maláku dnes vadí?

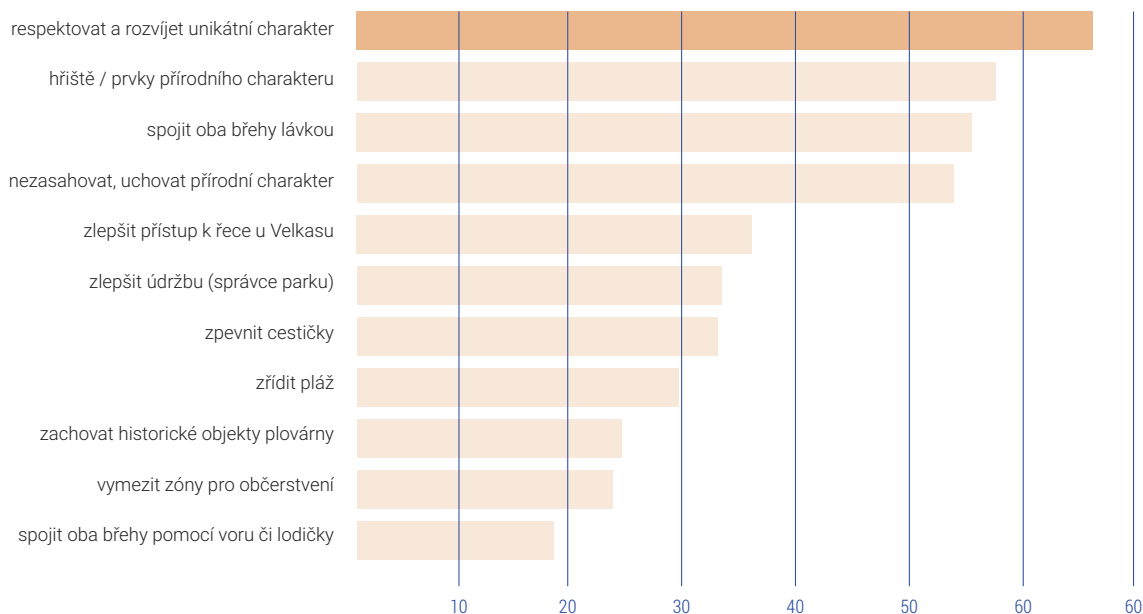
Obtěžuje řada jevů, které souvisí s občerstvením, například jeho nízká úroveň, vzírání nebo hlasitá hudba, sdružování povalečů, muži močící na veřejnosti nebo rozbité sklo v trávě. Lidem dále vadí nedomyšlené nakládání s odpady či nepořádek kolem košů.

Co by bylo dobré doplnit?

Nejvíce pozornosti si získalo doplnění WC a lepší kultura toalet. Z volných odpovědí dále plyne, že je vítaná obnova a údržba cest i zeleně. Lidé navrhuji umístit mobiliář v jednotném stylu, zlepšit kvalitu občerstvení nebo umístit altánek či saunu.

Jaké nápady pro zlepšení byste podpořil/a?

Čtveřice nejvíce vítaných podnětů uchovává a rozvíjí unikátní architektonický a přírodní charakter. Lidé by si přáli rekonstruovat bývalé přednosti - historické objekty plovárny, bazén, plivátko a další. Z volných odpovědí dále lidé vítají zatraktivnění "náplavek", zprovoznění převlékárny s využitím pro otužilce nebo více stínu na dětském hřišti.

Na závěr ankety měli lidé možnost napsat volnou odpověď na otázku "Přáli byste si ještě něco dodat?". Ze získaných 26 odpovědí plynou tato témata (pozn.: pro větší autentičnost jsou podněty uvedené v původním znění):

- Pěší a kola. Vyřešit soužití cyklistů a pěších okolo řeky.
- Zlepšit podmínky na cyklostezce u Samsonu.
- Zbudovat lávku či přívoz pro pěší a cyklisty.
- Příroda a přirozenost. Město se nenuceně prolíná s přírodou.
- Genius loci, jednoduchost, nepřehuštnost.
- Rekonstruovat bývalé přednosti.
- Nedělejte z Maláku atrakci, občerstvení se hodně rozrůstá.

Druhé veřejné setkání - představení návrhu a sběr zpětné vazby

Druhé setkání pro představení návrhu manuálu spojené s debatou na řešená témata proběhlo ve středu 30. listopadu 2022 od 18 do 20 hodin opět v kavárně kina Kotva. Zúčastnila se opět přibližně třicítka lidí, zástupci města a médií.

Byl představen rozpracovaný dokument. Prezentace Ateliéru Tečka se skládala zaprvé z obecných témat řešených v území, zadruhé ze zákresu hlavních principů do prostorových map. O jednotlivých složkách návrhu byla následně vedena podrobná diskuse. Následující zápis je veden podle stejné struktury. Na základě této zpětné vazby architekti manuál dopracovali.

Obecná témata

Správa: Lidé vnímají a uvědomují si, že velká část přínosu manuálu spočívá v úrovni správy a péče o území. Lidé by si přáli, aby dokument byl závazný a vymahatelný. Řada podnětů se tázala na jeho dodržování a kontrolu.

Zeleň: K tématu zaznělo především přijetí navrženého systému zelených povrchů - louka na místo intenzivního trávníku, režim střídavého sekání. Objevil se dotaz, zda budou vyznačena i místa, kde žádné dosadbě stromů dojít nemá. Tazatel oceňoval prosvětlená místa v území "Malák je pláž, která zarostla stromy".

Materiály: Ocenění přišlo na adresu výběru barevného mixu i mobiliáře. Pozitivního přijetí se ale nedočkal navržený žlutý asfalt pro cyklostezky v území. Z pohledu lidí je pro některé části území příliš velkým zásahem, z pohledu města představuje vysoké náklady na údržbu.

Regulace reklamy byla s nadšením přijata, objevil se dokonce návrh jít ještě do většího detailu. Od představitelů města zazněla snaha o uplatnění již existujícího manuálu pro městské centrum.

Z dalších podnětů zaznělo postesknutí nad tím, že manuál neřeší i území na druhém břehu Malše. Řešení druhého břehu nebylo součástí zadání tohoto projektu.

Lokalita 1 – nábřeží od Modrého mostu, liniový park

Tématem diskuse číslo jedna byl návrh vést novou formalizovanou stezku pro pěší a cyklisty středem louky. Vyšlapaná stezka zde vede již dlouhou dobu a není vnímána jako vážný problém, i když její zlepšení je vítané. Mezi přítomnými obyvateli panuje obava, že nová stezka prostorově „rozbije“ a tím znehodnotí cenný celistvý prostor louky. Problematické je i vnímání navržené materiálové řešení cyklostezky - asphalt je pro zelenou louku nevhodný. Jednoznačně pozitivní je ukotvení a „oficializace“ pěšiny podél řeky.

Lokalita 2 – Malý jez, rekreační park

Vymezení nabídky občerstvení do jedné lokality je vnímáno principiálně správně. Dobré je doplnění o další aktivity, jako ping-pong nebo šachové stolky. Umožňuje to více variant vyžití pro ty, kteří chtějí čas trávit pohromadě a v blízkosti dětského hřiště. Byla vznesena otázka, proč se těžiště koupání přesunulo blíže k občerstvení? Vysvětleno bylo, že zkrácení vzdálenosti k zóně, kde budou koncentrováni lidé, je logičtější řešení kvůli dohledu nad dětmi, budoucí půjčovně i dalším. Mezi dalšími návrhy zaznělo: upravit režim občerstvovacích stánků, aby nerušily přilehlé domy, spojit lávkou s druhým břehem nebo obnovit „grottu“ u brouzdaliště.

Lokalita 3 a 4 – cesta k Velkému jezu a Velký jez

Návrh řešení obou lokalit se obyvatelům spíše líbí. Lidé touží ponechat toto místo co nejvíce volné, přírodní, bezzásahové. Umístění navržené pláže pod jezem je třeba prověřit, protože rychlá voda v těchto místech bude písek odnášet pryč. Někteří byli proti tomu, aby u zakončení louky u velkého jezu bylo možné budoucí občerstvení. Návrh sauny budil spíš opatrné pozitivní přijetí. Mezi dalšími návrhy zaznělo: zprůjezdnit levou šlajсну nebo zachovat nohejbalové hřiště.

